

Alkotmánybíróság (1015 Budapest, Donáti u. 35-45.)

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/632-G/2020.	
Érkezett: 2020 SZEPT 14.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: db	B

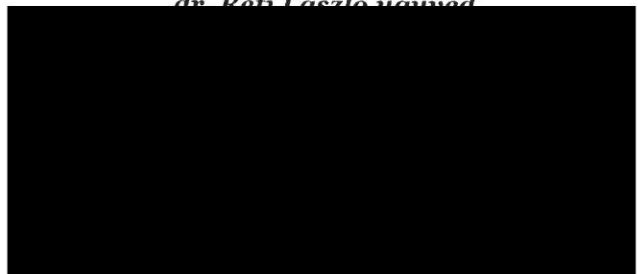
amicus curiae beadványa

Jász-Plasztik Korlátolt Felelősségű Társaságnak (5100 Jászberény, Necső telep 1.)

képv.:

Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda

dr. Réti László ügyvéd

a Gazdasági Versenyhivatal (1055 Budapest, Alkotmány u. 5.) által indítványozott, IV/00632/2020. ügyszámú alkotmányjogi panaszos eljárásban

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A **Jász-Plasztik Korlátolt Felelősségű Társaság** (5100 Jászberény, Necső telep 1.; cégjegyzékszám: 16-09-000656; adószám: 10370782-2-16; „**Társaság**”), 1. sz. mellékletként csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján az alábbi

a m i c u s c u r i a e b e a d v á n y t

terjesztjük elő a Gazdasági Versenyhivatal („GVH” vagy „**Indítványozó**”) által a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletével („**Ítélet**”) szemben kezdeményezett, IV/00632/2020. ügyszámú alkotmányjogi panaszos eljárásban.

Az alábbiakban elővezetett indokok alapján az Indítványozó alkotmányjogi panasz befogadásra alkalmatlan, a Tisztelt Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panaszt vissza kell utasítania.

Kérjük továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján rendelje el a Társaságnak a jogi képviselője révén történő személyes meghallgatását az Indítványozó alkotmányjogi panaszának befogadhatóság tárgyában.

1. Háttér

Az Indítványozó az Ítélettel szembeni alkotmányjogi panaszát 2020. március 9-én terjesztette elő, amelyet 2020. május 14-én kiegészített.

A Társaság a VJ/2/2015. számú versenyfelügyeleti eljárásban eljárás alá vont vállalkozásként, az Ítélettel elbírált perben pedig I. rendű felperesként vett részt, a jelen alkotmányjogi panaszos eljárás szempontjából ellenérdekű félnek számít az Abtv. 57. § (7) bekezdésben foglalt meghatározás alapján. Mivel a fél státusza a Társaságot az alkotmányjogi panaszos eljárásban nem illeti meg, ezért a Társaságnak nincs más törvényi lehetősége, mint amicus curiae beadványt benyújtani a Tisztelt Alkotmánybírósághoz annak reményében, hogy a beadványban kifejtetteket a Tisztelt Alkotmánybíróság a döntéshozatala során figyelembe veszi. Az eljárásban két külön amicus curiae beadványban kívánjuk alátámasztani azt, hogy az Indítványozó alkotmányjogi panasz visszautasításának, befogadása esetén pedig az érdemi elutasításának van helye az Alkotmánybíróság gyakorlata és a hatályos jogszabályok alapján.

2. Az alkotmányjogi panasz befogadhatatlansága

Indítványozó az alkotmányjogi panaszában, illetve annak kiegészítésében a következők alaptörvényi rendelkezések sérelmére hivatkozik:

- a) Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés, az Alaptörvény 28. cikkel együttes olvasatban;
- b) Alaptörvény C) cikk (1) bekezdés;
- c) Alaptörvény M) cikk (2) bekezdés.

Indítványozó állítása szerint az Ítélet sérti a tisztességes bírói eljáráshoz való alapjogát, a hatalmi ágak elválasztásának elvét, valamint a tisztességes gazdasági verseny elősegítésének elvét.

Megjegyezzük, hogy az Indítványozó a 2020. május 14-én előterjesztett kiegészítésében az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés sérelmére is hivatkozik, ugyanakkor ezen hivatkozás az Abtv. 30. § (1) bekezdés értelmében elkésett, mivel az Ítélet Indítványozó részére történő kézbesítését (2020. január 9.) követő hatvan napon túl terjesztették elő, 2020. május 14-én. E tekintetben tehát mindenképpen legalább az alkotmányjogi panasz részleges visszautasításának van helye az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pont szerint.

Álláspontunk szerint az a-c) pontokban foglalt állítólagos jogsérelmek sem utalnak olyan, az Ítéletet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, illetve nem tartalmazznak alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a befogadást lehetővé tenné, emiatt pedig az

Indítványozó alkotmányjogi panasz visszautasításának van helye az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján. Ennek indokait az alábbiakban fejtjük ki.

a. Nincs helye az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésre és a 28. cikkre hivatkozásnak

Elöljáróban megjegyezzük, hogy az Indítványozó alkotmányjogi panaszának kimondottan hangsúlyos hiányossága, hogy nem azonosít olyan konkrét alapjogi sérelmet a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vagy más alapjogok kapcsán, amely a Kúria ítéletéből fakadna. Az Indítványozó érvelésének centrumában az a mozzanat áll, hogy a Kúria az Indítványozó álláspontjához képest másként értékelte az ügyben felhívható alkotmányjogi szabályokat és alkotmánybírósági döntéseket. Ugyanakkor az Indítványozó alapjogi sérelmet mint a Kúria állítólagos jogsértéséből fakadó mozzanatot nem tudott kiemelni a beadványában. Álláspontunkat az alábbiakban részletesen is indokoljuk.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés szerint *„[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”* E rendelkezéssel az Alkotmánybíróság Indítványozó által is hivatkozott 23/2018. (XII.28.) AB határozat Indokolásának [26] bekezdésére tekintettel együttesen kell értelmezni az Alaptörvény 28. cikkét, amely alapján *„[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”*

Az Ítéletben a Kúria a 30/2014. (IX.30.) AB határozat, az 5/2017. (III.10.) AB határozat és a 17/2019. (V.30.) AB határozat keretei között, ezen alkotmánybírósági döntéseket is figyelembe véve bírálta el a Társaság és felperestársának fellebbezéseit, amelynek során megállapította, hogy az *„alkotmánybírósági határozatok együttes értelmezéséből megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal nem tartja összeegyeztethetőnek, ha a hatóság a tisztességes hatósági eljárás alapjogilag értékelhető sérelmét okozva alkalmaz a határozathozatalra nyitva álló határidőn túl az ügyféllel szemben szankciót”* (Ítélet, [63]). A Kúria szerint *„az ügyintézési határidő meghosszabbítása nélkül az ügyintézésre előírt határidőn túl történt bírságkiszabás sértette a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését”* (Ítélet, [64]).

Kiemeljük, hogy **az Ítélet különös megvilágításba helyezte azon tényt, hogy a GVH az alapeljárás során az ügyintézési határidőt – holott a Tptv. alapján még lehetősége lett volna rá – nem hosszabbította meg, és annak lejártát követően, öt hónappal később hozott határozatot.** Továbbá a Kúria más okból is eljárás jogsértést állapított meg abban a körben, hogy **a GVH eljárása során sérült az eljárás alá vont felperesek iratbetekintési és védekezéshez való joga** (Ítélet, [54-55]).

Indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelme, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körében a Kúria téves jogértelmezésére hivatkozik mint az alapjogi sérelmet megalapozó körülményre. Mindazonáltal **a bírói jogértelmezés felülvizsgálata nem lehet az alkotmányjogi panaszos eljárás tárgya.** Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint *„a jogszabályok értelmezése a bíróságok, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki”* (elvi rögzítését lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]). Továbbá *„[n]em értékelhető a XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmeként a hatóságok, illetőleg bíróságok által követett jogértelmezés akkor, ha a határozatok, illetőleg ítéletek egyértelműen megindokolják, hogy az indítványozó érvelésével szemben miért helyezkedtek eltérő, a vonatkozó jogszabályok szövegével egyébként összhangban álló álláspontra”*¹ (3287/2020. (VII.17.) AB végzés, Indokolás [21]). Az alkotmányjogi panaszos eljárásnak tehát főszabály szerint tiszteletben kell tartania a

¹ Bár az idézett indokolás a XXIV. cikkre, és nem a XXVIII. cikkre vonatkozik, a szövegből álláspontunk szerint egyértelműen kiderül, hogy a hatósági és a bírósági eljárás tisztességességére is vonatkoztatható az Alkotmánybíróság megállapítása.

bíróság jogi értékelését, mérlegelését, és az Alkotmánybíróság eljárása nem kezdeményezhető pusztán a bíróság által elkövetett állítólagos tévedésekre hivatkozással.

Utalunk a Tisztelt Alkotmánybíróság azon konzisztens gyakorlatára is, amely szerint az Alkotmánybíróság nem vehető igénybe általános jellegű jogorvoslati fórumként: „Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. **Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el**” (3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3205/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [20]; 3326/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [29]).

A bírósági jogértelmezés felülvizsgálatára csakis alkotmányossági szempontból, az Alkotmánybíróság által kijelölt alkotmányos kereteken belül van lehetőség. A bíróság jogértelmezésének az Alaptörvény 28. cikk rögzíti az alapvető kereteit, ugyanakkor a 28. cikk önmagában nem biztosít alapjogot az Indítványozó részére (vö. 23/2018. (XII.28.) AB határozat, Indokolás [18]). A már említett gyakorlat szerint az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak, továbbá „a jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan **részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek**” (23/2018. (XII.28.) AB határozat, Indokolás [26]). Az Alaptörvény 28. cikk tehát minimális alkotmányos követelményeket tartalmaz a bíróságok jogértelmezésére nézve.

Az Indítványozó által is számtalanszor idézett 23/2018. (XII.28.) AB határozat alapján ezen minimális követelmények megsértése lehet az önkényes bírói jogértelmezés, ha egy alkalmazandó jogszabály célját a bíróság a jogértelmezés során nem veszi figyelembe, továbbá a hatályos jogot, joggyakorlatot alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül (Indokolás [28]; ld. még 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23]). **Ilyen elemeket az Indítványozó az alkotmányjogi panaszában nem azonosított, igazolásukat meg sem kísérelte.** Hangsúlyozzuk, hogy **az Indítványozó csupán a Kúria Ítéletbeli alkotmánybírósági határozatokra alapított jogértelmezését támadja, amely nem felel meg az általa helyesnek vélt jogértelmezésnek.**

Ezt mutatja az is, hogy az Indítványozó sérelmezi, hogy **a Kúria nem tartotta irányadónak a 3270/2018. (VII.20.) AB végzést**, amely kimondta, hogy a Tptv. 63. §-ában rögzített ügyintézési határidő nem tekinthető az 5/2017. (III.10.) AB határozat szerinti anyagi jogi határidőnek. A Kúria az említett AB végzésnek a 17/2019. (V.30.) AB határozatra tekintettel nem tulajdonított jelentőséget, még hozzá azért, **mert maga a 17/2019. (V.30.) AB határozat is különbséget tett az 5/2017. (III.10.) AB határozatban szereplő, a határozathozatalt és szankcionálást feltétlenül összekapcsoló, jogszabályban rögzített hatósági ügyintézési határidő, illetve a szankcionálást a határozat csupán egyik lehetséges tartalmaként előíró utólagos adómegállapítási szabályok között (Indokolás [74]).**

A Kúria a versenyfelügyeleti eljárást az említett adóeljáráshoz hasonlóként értékelte, ezt pedig részletesen indokolta, figyelembe véve, hogy a szankció kiszabása a versenyfelügyeleti eljárásban is csupán lehetőség, nem feltétlenül és automatikusan beálló kötelezettség (Ítélet, [64]). Figyelemmel volt továbbá arra, hogy 17/2019. (V.30.) AB határozat szerint **az ügyintézési határidő túllépése nem automatikusan, hanem más sérelmekkel együtt teheti tisztességtelenné a hatósági eljárást** (Indokolás [111]). A jelen ügyben ez a körülmény legfőképpen az ügyintézési határidő meghosszabbításának elmaradása, az eljárás hatályának a hosszabbítás ellenére történő jogellenes fennállása volt. A Kúria emiatt állapította meg, hogy „[a] Tptv. 63. § (2) bekezdés b) pontja ügyintézési határidőt határoz meg, amelynek határidő hosszabbítás nélkül történő, 5 hónappal való túllépésével kiszabott bírságszankció egy, a 2015. március 10-től kezdődő közel másfél évig tartó eljárás alatt a felpereseknek az eljárás folyamatban létevel együtt járóan és azzal összefüggésben felmerülten jelentős hátrányt okozott, jogbizonytalanságot eredményezett, az eljárás hatálya alatt állva a szankció kiszabásának veszélye fenyegette őket [...]”

*Amennyiben versenyfelügyeleti eljárásban az ügyintézési határidőnek nem lenne jelentősége, az a szankció kiszabásával jogkövetkezmények nélkül bármikor átléphető lenne, abban az esetben a határidők értelmüket veszítenék, és elfogadható lenne, hogy az eljárás alá vont vállalkozások arra kényszerüljenek, hogy kiszámíthatatlan ideig és bizonytalan helyzetben várják az alperes elrettentő célú szankciójának alkalmazását. Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy **az ügyintézési határidő meghosszabbítása nélkül az ügyintézésre előírt határidőn túl történt bírságkiszabás sértette a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.***

A Kúria az Ítéletben a döntését tehát megfelelően és alaposan indokolta, és a fentiek fényében nem merült fel, illetve az Indítványozó sem hivatkozott olyan kirívó tényezőre, amelyből megállapítható vagy legalább valószínűsíthető lenne, hogy önkényesen vagy más tisztességtelen módon járt volna el. Emiatt az Indítványozó e körben sem tudta alátámasztani, hogy az Abtv. 29. § szerinti, a Kúria döntését érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség állna fenn az ügyben. Az Alkotmánybíróság fent kifejtett, a bírói jogértelmezéssel kapcsolatos töretlen gyakorlata pedig afelől sem hagy kétséget, hogy **az ügy nívumot, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem tartalmaz.**

Megjegyezzük továbbá, hogy az Ítélet a tisztességes hatósági eljárással és az Alaptörvény XXIV. cikk értelmezésével kapcsolatban tesz megállapításokat, mint ahogy az Ítélet által hivatkozott alkotmánybírói határozatok is ezen alapjog tartalmának megállapítására irányulnak. Indítványozó mint autonóm államigazgatási szerv alkotmányjogi panasa azonban csak a tisztességes bírói eljárás állítólagos sérelmére hivatkozik, arra nem, hogy az Ítélet esetlegesen hibás módon értelmezte volna a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmát, ezáltal pedig a hatáskörét esetlegesen korlátozta volna. Emiatt Indítványozó hivatkozásai a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog körében nem vehetők figyelembe.

b. Nincs helye az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésre és M) cikk (2) bekezdésre hivatkozásnak

A hatalmi ágak elválasztásának és a tisztességes verseny feltételeinek alkotmányos követelménye önmagukban nem alapjogok, ezért álláspontunk szerint alkotmányjogi panasz sem alapítható ezen rendelkezésekre további körülmények hiányában. Mivel az Indítványozó tisztességes bírói eljáráshoz való jogra vonatkozó érvelése nem szolgálhat alkotmányjogi panaszos eljárás alapjául, ezért ezen alkotmányos követelmények esetleges alapjogi sérelem hiányában nem hivatkozhatóak.

* * *

Mindezek alapján meggyőződésünk, hogy az Indítványozó alkotmányjogi panasa visszautasításának van helye.

Amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság – a törvényi szabályozás által meghatározott formális okoknál fogva – mégis befogadhatónak találja az Indítványozó alkotmányjogi panaszát, úgy szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatát követően sem hozható az Indítványozó által kívánt döntés az ügyben, és az Indítványt elutasítása mellett szükséges döntenie az alábbiakra tekintettel:

- i. A fentebb elővezetett érvelés fényében az alkotmányjogi panasz semmilyen alapjogi sérelmet nem tudott alátámasztani.
- ii. Indítványozó nem veszi figyelembe, illetve eltorzítottan értelmezi az Alkotmánybíróság 5/2017. (III.10.) AB határozatban, 3270/2018. (VII.20.) AB végzésben, valamint 17/2019. (V.30.) AB határozatban kérielt gyakorlatát, annak ellenére, hogy a Kúria ezen AB határozatok tartalmát az eljárása keretében jogszerűen vette figyelembe, azt helyesen értelmezte, döntését pedig alkotmányjogilag is elfogadható módon indokolta.

- iii. Mivel a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme az ügyben nem állapítható meg, ezért nem lehet a C) és M) cikkbeli alkotmányos követelmények sérelméről sem beszélni.
- iv. Habár Indítványozó szerint a GVH által a versenyfelügyeleti eljárás során kiszabható bírságnak inkább preventív, mint represszív szerepe van, ezen álláspont a releváns alkotmánybírósági, EU és EJEB bírósági gyakorlat, a versenyjogi jogsértések esetén fennálló járulékos jogkövetkezmények, illetve a józan ész alapján is cáfolható. A bírság kétféle funkciója csakis egymás mellett értelmezhető, a represszív hatás pedig egyáltalán nem lehet elhanyagolható a megbírságolt vállalkozások számára, gazdasági helyzetüket nagy mértékben érintheti, befolyásolhatja, még úgy is, hogy konkrét büntetőjogi stigmatizációval nem jár.
- v. Az Indítványozó téved annak a tekintetében, hogy a Kúria ítéletének negatív hatásai lennének a versenyfelügyeleti eljárások lefolytatására, hatékonyságára nézve. A jelenlegi hatályos jogszabályok, valamint alkotmányjogi elvárások mind azt szolgálják, hogy a hatóságok időben, hatékony módon járjanak el, illetve megfelelő módon gyakorolják hatáskörüket.
- vi. Indítványozó alaptalanul és a bírói döntések értelmét eltorzítva érvel amellett, hogy a kurrens bírói gyakorlat alapján az ügyintézési határidő túllépése nem jár jogvesztéssel. Indítványozó alkotmányjogi panasa az Alkotmánybíróság döntéseinek az eljárási jogsértések bírói értékelésére vonatkozó gyakorlattal való összemosásával jut ezen következtetésre, negligálva azt, hogy az Alkotmánybíróság határozatai a tisztán alapjogi jellegű jogsértésekre irányulnak. A jelen ügyben az ügyintézési határidő túllépésével és a kapcsolódó körülmények révén okozott alapjogi sérelem kétségtelenül megállapítható volt, mivel a GVH úgy szabott ki bírságot, hogy az ügyintézési határidőt – holott lehetőség lett volna még rá – nem hosszabbította meg, a határozatot öt hónappal később hozta meg, az ügyfelek tehát ezen bizonytalan időtartam alatt a GVH mulasztása miatt *de facto* úgy álltak a versenyfelügyeleti eljárás hatálya alatt, hogy *de iure* nem lehetett volna folyamatban ilyen eljárás. E körülményt, valamint ennek következményeit a Kúria jogszerűen értékelte alapjogsértőnek.

A fent ismertetett, a panasz befogadás esetén részletesen is alátámasztani kívánt érvelés alapján álláspontunk szerint az Alkotmánybíróságnak akkor is el kell utasítani az érdemi vizsgálat során az alkotmányjogi panaszt, ha azt a törvényi, formális feltételek alapján befogadhatónak találja.

Budapest, 2020. szeptember 10.

Tisztelettel:

Jász-Plasztik Kft.

Felperes

Melléklet:

1. sz. melléklet - Meghatalmazás